

STEFANA POMARAŃSKIEGO I MARIANA H. SEREJSKIEGO

RUCHY WOLNOŚCIOWE
NA BAŁKANACH

RUCHY WOLNOŚCIOWE
NA BAŁKANACH

**Kolekcja
Emilia Kornasia**

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO KSIĄŻEK SZKOLNYCH WE LWOWIE

1. Strażnicy tureccy — Rysunek współczesny. Kanitz F., *Donau-Bulgarien und der Balkan*, Leipzig 1875, t. I, str. 192
 2. Powstaniec grecki — litografia współczesna. Pouqueville F. C. H. L., *Histoire de la régénération de la Grèce*, Paris 1825, 2e ed., T. I, str. 287
 3. Colocotroni — litografia współczesna, *ibid.*, II, 287
 4. Mavrocordato — „ „ „ *ibid.*, II, 249
 5. Wnętrze zamożnego domu wiejskiego w Serbii w połowie XIX w. rysunek współczesny. Kanitz F., *Serbien*, Leipzig 1868, str. 175
 6. Rakowski według reprodukcji portretu w książce G. S. Rakowski, *Autobiografia i memoary*, Sofia 1925
 7. Wnętrze domu mieszkalnego w Belgradzie, około r. 1870 — Kanitz F., *Serbien*, str. 451
 8. Król bułgarski Ferdynand — według portretu pędzla Iv. Markvicki, *reprod. w Sto godini Balgarsko Iskustvo 1820—1920*, Sofia 1935, str. 61
- Balkany 1830 — 1885 (szkie)
 Szkic schematyczny granic politycznych na Bałkanach w r. 1913
 (po drugiej wojnie bałkańskiej)

- I. Wiadomości wstępne:
 Dane geograficzne. — Rzut oka na przeszłość półwyspu. — Podbój turecki. — Rozkład państwa ottomańskiego. — Stan kulturalny chrześcijan bałkańskich w w. XVIII. — Początki nowoczesnego patriotyzmu. — Paisi Chilendarski. — Europejska zasada narodowości a Bałkany. — Panslawizm. — Kwestia wschodnia . . . 5
- II. Powstanie greckie:
 Korais i początki narodowego odrodzenia greckiego. — Heteria, Ypsilanti i wybuch 1821. — Rozwój powstania. — Walki wewnętrzne. — Ibrahim egipski w Grecji. — Filhellenizm. — Mocarstwa wobec powstania. — Navarino. — Wojna rosyjsko turecka. — Grecja niepodległa . . . 16
- III. Jerzy Czarny i Miłosz Obrenowicz:
 Turcy, janczarzy i Serbowie. — Początek powstania. — Karadżordź zwycięża Turków. — Rosyjska pomoc. — Traktat bukareszteński. — Klęska roku 1813, Miłosz i nowe powstanie 1814. — Firman 1815. — Rządy Miłosza. — Firman 1829. — Następcy Miłosza. — Rozwój kultury serbskiej i Wuk Karadżić . . . 28
- IV. Iliryzm, Liudevit Gaj i Ban Jelačić:
 Patriotyzm słowiański w Dalmacji. — „Prowincje iliryskie“. — Iliryzm. — Słoweńcy, Dalmaci i Serbowie wobec iliryzmu. — Rok 1848. — Powstanie Wojewodiny serbskiej. — Wojna z Węgrami. — Próby pośrednictwa polskiego . . . 38
- V. Serbowie i Czarnogórze 1849—1876:
 Czarnogórze. — Ustrój, wojny z Turkami, Daniło — pierwszy książę świecki. — Znaczenie walk czarnogórców dla rozwoju dążeń wolnościowych innych ludów bałkańskich. — Dwa ośrodki życia serbskiego: Wojewodyna i Księstwo. — Omladyna. — Michał Obrenowicz i próby ogólnie bałkańskiego powstania przeciw Turkom. — Idea federacji bałkańskiej. — Załamanie się szerszych aspiracji politycznych koło 1870 . . 45
- VI. Bułgarzy (1800—1875):
 Struktura społeczna. — Narodziny nowoczesnej świadomości narodowej. — Oświata, Neofit Rylski, Wernelin i Aprilow. — Sprawa cerkiewna, Neofit Boz-

well. — Aspiracje polityczne. — Spiski i powstania, Rakowski, Karawelow, Lewski, Botew	50
VII. Zjednoczenie Rumunii:	
Rok 1821. — Tudor Wladimirescu i Aleksander Ypsilanti. — Rosja nad Dunajem. — Klein, Maior, Sinkai i Lazar. — Nowe pokolenie patriotów. — Rok 1848/9. — Walka o zjednoczenie. — Cuza. — Książę-cudzoziemiec	59
VIII. Wojna o wyzwolenie 1875—1878:	
Powstanie w Hercegowinie, powstanie „kwietniowe” w Bułgarii. — Wojna Serbii i Czarnogórza z Turcją. — Interwencja mocarstw. — Porozumienie rosyjsko-austriackie. — Konferencja w Konstantynopolu. — Dojście do władzy młodoturków. — Wojna rosyjsko-turecka. — Oblężenie Plewny. — Wystąpienie Rumunii. — Pokój wstępny w San Stefano. — Interwencja Anglii. — Kongres i traktat berliński. — Bałkany po kongresie. — Rumunia królestwem. — Zjednoczenie Bułgarii	69
IX. Sprawa macedońska i dwie wojny bałkańskie:	
Macedonia w pierwszej połowie XIX wieku. — Pretensje serbskie. — Spór serbsko-bułgarski. — Ruch rewolucyjny. — Sojusz bałkański. — Pierwsza wojna bałkańska. — Druga wojna bałkańska. — Albania . . .	79
X. Kwestia południowo-słowiańska w monarchii habsburskiej 1850—1914:	
Monarchia Habsburgów a Bałkany. — Przeobrażenia nowoczesnego państwa i rozwój narodowości. — Słoweńcy. — Chorwaci, Bośnia i Hercegowina. — Wiedeń i Belgrad. — Młodzież „jugosłowiańska”. — Serbscy terroryści. — Sarajewo	92
XI. Wielka wojna i nowe granice na Bałkanach 1914—1923:	
Działania wojenne na półwyspie. — Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców. — Traktaty pokojowe. — Sprawa grecka. — Sprawa macedońska. — Sprawa chorwacka. — Uwagi końcowe	104
Bibliografia	119
Zestawienie chronologiczne	120
Skorowidz	122
Spis ilustracyj	126